

Veckans växt v. 22 2011

Guldhumle – *Humulus lupulus L. 'Aureus'*

Guldhumle, eller det mer beskrivande namnet gulbladig humle, är som namnet anger just en ljus gulgrönbladig variant av humle.

Bladen är ljust lindblomsgröna som också själva kottarna. Växten är otroligt dekorativ och säljs som prydnadsväxt. De gyllene bladen på en likaledes ljus stjälk slingrar sig om den får stöd upp till en höjd på sju meter och bildar en spännande kontrast till den övriga mer spenatgröna vegetationen. Guldhumle i en plantering är som ett utropstecken som verkligen drar uppmärksamheten till sig!

Humle – det gröna guld, beskriver det höga värdet på humle och inte just varianten guldhumle. Humle som man odlar för kommersiellt syfte för att använda kottarna som ölkrydda eller läkemedel, har mörkgröna blad. Kottarna hos alla humleformer är däremot extremt guldgula. Innehållet av de kemiska ämnena i kotten av

guldhumle skiljer sig i stort sett inte från den med mörkgröna blad. Naturligtvis uppvisar de förädlade humlesorterna genom urval och förädlingsinsatser betydligt högre halter av de önskade ämnena. Ljusare växtvarianter är mestadels klenare än de mörkgröna "vildformerna". Att de ljusa formerna hos i stort sett alla växtslag inte är så produktiva beror på att fotosyntesen är lägre. De har helt enkelt mindre klorofyll, det vill säga färre "fabriker" för att omsätta solljus till energi. Men vad gör det om man inte är professionell humleodlare?

Eftersom humlen historiskt sett har varit en mycket viktig växt, så finns mycket skrivet om den. Flera författare har ägnat sig åt just humlens bladfärg. Linné beskriver grön och gul humle. I några texter från slutet av 1800-talet författad av Spaak, figurerar fler färger på humle. Under humle från Auscher beskrivs röda och gröna sorter. Humleforskaren Jonsson beskriver 1883 att i fältförsök från Älvsborg de odlade sorterna 'Röd Saaz', 'Grön Daubaer', 'Röd och Grön Auschauer'. Men det tycks finnas betydligt fler färgnyanser. Ur "Ny Illustrerad Tidning" från 1880 kan man läsa "Det finns flera slags humle: röd, grön, gul och blå. I Nederländerna finns äfven hvit och grå humle." Vad de har fått detta ifrån kan man verkligen undra. I våra egna fältförsök på Julita kunde vi observera färgvariation på blad och stjälkar som sträcker sig från gulaktig, till mörkgrön med mycket av det rödvioletta färgämnet anthocyan i stjälken. Det mörka och anthocyanfärgade egenskaperna anses vara en vildegenskap. Information över vit, grå och blå humle har jag inte funnit någonstans, men drabbas humleplantan svampangrepp som mjöldagg upplevs den vit-grå.

I "Sparrisuppropet" där vi också har letat efter humle har endast två tips kommit in över gammal guldhumle, en från Dalarna och en från Bohuslän. Den som växer i Dalarna har faktiskt haft två funktioner, dels har kottarna använts i ölbryggningen, dels pryder den huset. Humlen har fått en framträdande plats och slingrar sig över hela verandan.

Förvildad gulbladig humle från Ödsmål i norra Bohuslän.

Foto: Linnea Oskarsson

Text och foto: Else-Marie K. Strese